НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

СВІТ ДИДАКТИКИ:
ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

12-13 травня

2026

Електронне видання

Збірник матеріалів

VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

100 років Інституту педагогіки НАПН України

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти і
цифровізації освітніх систем НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Державний педагогічний університет імені Іона Крянге в Кишиневі (Республіка Молдова)
Міжнародна академія прикладних наук в Ломжі (Республіка Польща)
Університет природничих наук у Варшаві (Республіка Польща)
Інститут україністики Варшавського університету (Республіка Польща)
Резекненська академія Ризького технічного університету (Латвійська Республіка)
Латвійський університет біонаук і технологій (Латвійська Республіка)
Грузинський міжнародний університет (Грузія)
Промисловий, технічний й автомобільний заклад
профільної середньої освіти в Їглаві (Чеська Республіка)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Рада молодих вчених НАПН України

Збірник матеріалів

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ»

Електронне видання

До 100-річчя заснування
Інституту педагогіки НАПН України

Київ
Інститут педагогіки НАПН України
2026

УДК 37.02(063)

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 7 від 18 червня 2026 року)

ЕКСПЕРТ:
Головко Микола Васильович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України.

РЕЦЕНЗЕНТ:
Василишина Наталія Максимівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та перекладу Державного некомерційного підприємства Державний університет «Київський авіаційний інститут».

ЗА НАУКОВОЮ РЕДАКЦІЄЮ
доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена НАПН України
Топузова Олега Михайловича,
доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України
Малихіна Олександра Володимировича.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор;
Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор;
Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, старший дослідник;
Ліпчевська Інна Леонідівна, доктор філософії в галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», старший дослідник;
Павельчук Марина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент;
Тетик Валентина Романівна.

Світ дидактики: дидактика в сучасному світі [Електронний ресурс] : зб. матеріалів VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції [за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України Топузова О. М.; доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України Малихіна О. В.] ; Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2026. – 319 с.
ISBN 978-617-9006-32-6
DOI: https://doi.org/10.32405/978-617-9006-32-6-2026-319

До збірника увійшли матеріали учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (12–13 травня 2026 р.).

У матеріалах конференції розглянуто питання теорії і методології сучасних дидактичних процесів; організації освітнього процесу в Україні в умовах воєнного стану; компенсації освітніх втрат в умовах воєнного стану в Україні та повоєнний період (інноваційні підходи, технології, моделі, методики, методи і засоби навчання); психолого-дидактичних проблем організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства; тенденцій розвитку сучасної дидактики (зарубіжний досвід); трансформаційних процесів в освіті XXI століття (дистанційне та змішане навчання); інноваційних підходів, технологій, методик, методів, прийомів і засобів навчання.
Збірник адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, педагогам, докторантам, аспірантам, студентам.

УДК 37.02(063)

За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-9006-32-6 © Інститут педагогіки НАПН України, 2026

Бінарні заняття також створюють умови для реалізації міжпредметних зв'язків, удосконалення професійної майстерності викладачів і впровадження інноваційних підходів до навчання. Таким чином, інтеграція української мови та літератури в межах бінарного заняття сприяє підвищенню якості освіти, формуванню мовної культури, національної свідомості та всебічному розвитку особистості здобувача освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Верховна Рада України. (2017, 5 вересня). Про освіту (Закон України № 2145-VIII). Міністерство юстиції України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

Ковальчук, М. (2018). Бінарний урок: одна з форм інтерактивних технологій навчання. Освіта. Технікуми. Коледжі, 2, 19–24.

Кононец, Н. (2019). Бінарне заняття як форма ресурсно-орієнтованого навчання студентів. Проблеми підготовки сучасного вчителя, 91, 80–86.

Міністерство освіти і науки України. (2010, 1 жовтня). Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання (Наказ № 912). https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya

Столяренко Ок. В.
Вінницький національний технічний університет
(Вінниця, Україна)
Столяренко Ол. В.
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
(Вінниця, Україна)

ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується інтенсивним пошуком нових методичних підходів, що здатні забезпечити високу конкурентоспроможність майбутніх фахівців. Для магістрантів, як майбутніх науковців та управлінців, критично важливим стає не лише володіння фаховими знаннями, а й здатність до ефективної комунікації у професійному середовищі. Професійно-орієнтована комунікативна компетентність (ПОКК) передбачає вміння розв'язувати складні завдання шляхом взаємодії, що вимагає переходу від репродуктивних методів навчання до активних, орієнтованих на практику стратегій (Про вищу освіту, 2014).

Питання впровадження інноваційних технологій у вищу школу висвітлювали багато вітчизняних та зарубіжних науковців. Теоретичні засади проєктного навчання (Project-Based Learning) були закладені ще Дж. Дьюї (Дьюї, 2003) та В. Кілпатріком (Kilpatrick, 1918). У контексті сучасної української педагогіки професійну комунікацію досліджували О. Бігич (Бігич та ін., 2013), С. Ніколаєва (Ніколаєва, 2011) та Р. Мартинова (Мартинова, 2017). Окрему увагу цифровій трансформації та персоналізації навчання приділяють сучасні дослідники, що розглядають ШІ та цифрові платформи як засоби інтенсифікації освітнього процесу (Столяренко та ін., 2025). Проте специфіка

використання проєктного методу саме для формування ПОКК у магістрів технічних та гуманітарних спеціальностей потребує додаткового уточнення.

Актуальність теми зумовлена суперечністю між високими вимогами ринку праці до комунікативних якостей магістрів та традиційним академічним підходом, який часто залишається теоретизованим. Проєктне навчання дозволяє інтегрувати знання з різних дисциплін та моделювати реальні професійні ситуації, що робить його незамінним інструментом у підготовці фахівців другого (магістерського) рівня.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та аналіз практичних аспектів застосування проєктного навчання як інноваційного методу формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності магістрів.

Проєктне навчання визначається як дидактична категорія, що базується на самостійному вирішенні студентами певної проблеми, що має практичне значення. Для магістрантів це означає перехід від статусу «об'єкта навчання» до статусу «суб'єкта професійного дослідження» (Martynets et al., 2020).
Формування ПОКК через проєктну діяльність відбувається етапно:

1.Інформаційно-аналітичний етап. На цьому початковому етапі магістранти зосереджуються на глибокому зануренні у проблематику обраної теми шляхом систематизації наукових джерел. Основний акцент робиться на опрацюванні автентичних іншомовних матеріалів, що дозволяє майбутнім фахівцям опанувати актуальну міжнародну термінологію та стандарти професійної галузі. Студенти вдосконалюють навички пошукового та ознайомчого читання, виокремлюючи ключові ідеї для подальшої практичної реалізації. Процес аналізу вимагає від магістрантів критичного мислення та здатності зіставляти різні погляди науковців, формуючи власну теоретичну базу. Використання сучасних цифрових баз даних, таких як Scopus або Web of Science, перетворює цей етап на повноцінне наукове дослідження. Завдяки такій роботі закладається міцний фундамент для формування професійного тезауруса, що є першим кроком до вільної комунікації у фаховому середовищі.

2.Комунікативно-дискусійний етап. Цей етап передбачає перехід до активної групової взаємодії, де магістранти вчаться працювати у форматі «наукової лабораторії» або «робочої групи». Основна увага приділяється відпрацюванню стратегій аргументації, де кожен учасник має обґрунтувати обрані методи вирішення проєктного завдання. Робота в малих групах стимулює розвиток дискусійних навичок, оскільки студенти змушені оперативно реагувати на контраргументи колег та знаходити компромісні рішення. Магістранти моделюють реальні сценарії професійної комунікації, використовуючи специфічні мовленнєві кліше та правила академічного етикету. Підготовка проміжних презентацій дозволяє відкоригувати зміст проєкту та відточити вміння лаконічно викладати складні концепції. У результаті такого обміну думками формується здатність не просто передавати інформацію, а ефективно переконувати аудиторію та співпрацювати заради спільної мети.

3.Презентаційний етап. Завершальний етап проєкту є кульмінацією навчання, оскільки він максимально наближений до умов реальної професійної діяльності. Публічний захист результатів відбувається у формі імітаційної

наукової конференції, симпозіуму або звітної стратегічної сесії. Магістранти демонструють високий рівень володіння ПОКК, відповідаючи на складні запитання опонентів та експертної комісії. Важливим елементом є візуальний супровід та використання мультимедійних технологій, що вимагає вміння поєднувати вербальні та невербальні засоби комунікації. Студенти вчаться керувати увагою аудиторії, дотримуватися регламенту та демонструвати професійну впевненість під час виступу. Такий досвід нівелює психологічні бар'єри у спілкуванні та готує випускників до успішної інтеграції у світову наукову та бізнес-спільноту (Столяренко і Столяренко, 2025).

Важливим аспектом є використання цифрових інструментів. Впровадження LMS-платформ (наприклад, Moodle) та сервісів спільної роботи дозволяє магістрантам ефективно взаємодіяти дистанційно, що є критичним у сучасних умовах (Биков, 2020). Проєктний метод стимулює розвиток не лише лінгвістичних навичок, а й стратегічних (вміння планувати комунікацію) та соціокультурних (розуміння етики професійного спілкування) складових компетентності. Використання хмарних сервісів та спеціалізованих застосунків для управління проєктами дозволяє магістрантам структурувати робочий процес, розподіляти ролі та відстежувати дедлайни в режимі реального часу. Опанування інструментів віртуальної фахової взаємодії готує майбутніх спеціалістів до роботи в розподілених міжнародних командах, що є стандартом сучасної глобальної економіки. Цифрове середовище також сприяє розвитку навичок мережевого етикету та цифрової грамотності, які є невід'ємними компонентами загальної професійної культури. Крім того, інтеграція мультимедійних платформ дає змогу створювати візуально насичені інтерактивні продукти, що значно підвищує рівень презентації результатів дослідження. Таким чином, синергія проєктної методики та цифрових технологій трансформує освітній простір у динамічне середовище для апробації інноваційних комунікативних стратегій (Столяренко і Столяренко, 2025).

Наукові результати підтверджують, що студенти, залучені до проєктної діяльності, демонструють вищий рівень мотивації (на 30-40% вище порівняно з традиційними лекційними курсами) та кращі показники володіння професійною термінологією (Сбруєва, 2018).

Проєктне навчання є високоефективним інноваційним методом, який трансформує процес підготовки магістрів. Воно забезпечує цілісність формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності шляхом занурення студентів у квазіпрофесійну діяльність. Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні впливу штучного інтелекту на якість виконання командних проєктів у закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Биков, В. Ю. (2020). Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки. Інформаційні технології і засоби навчання, 79(5), 79–95.

Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. та ін. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур (С. Ю. Ніколаєва, Ред.). Ленвіт.

Дьюї, Дж. (2003). Демократія і освіта (М. Васильченко, І. Бойченко, В. Єрмоленко, Пер.). Літопис. (Оригінальна праця опублікована 1916).

Мартинова, Р. Ю. (2017). Методика навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Вища школа.
Ніколаєва, С. Ю. (2011). Методика формування іншомовної комунікативної компетентності: курс лекцій. Ленвіт.
Про вищу освіту, Закон України № 1556-VII. (2014, 1 липня). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
Сбруєва, А. А. (2018). Проєктні технології в системі професійної підготовки майбутніх фахівців. Педагогічні науки, (2), 108–115.
Столяренко, Ок. В., & Столяренко, Ол. В. (2025). Майбутнє лінгводидактики: прогнозування розвитку технологій навчання іноземних мов. В В. О. Папіжук, Ю. О. Лісова, & Ю. Ю. Климович (Ред.), Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації (с. 295–298). Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка.
Столяренко, Ок. В., & Столяренко, Ол. В. (2025, 17 листопада). Міждисциплінарний підхід до формування міжкультурної професійної комунікативної компетентності майбутніх інженерів. Міждисциплінарний підхід до вивчення іноземних мов у контексті розвитку природничих та гуманітарних наук: виклики та перспективи (с. 176–179). Фенікс. https://doi.org/10.32837/11300.31024
Столяренко, Ол. В., Столяренко, Ок. В., & Пінаєва, О. Ю. (2025). Інтеграція інтерактивних та практико-орієнтованих методів навчання як засіб підвищення освітніх результатів у професійній підготовці фахівців. Проблеми освіти, (103), 523–538. https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-103.2025.34
Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Structured overview of all CEFR related descriptors. (2018). Council of Europe Publishing.
Kilpatrick, W. H. (1918). The project method: The use of the purposeful act in the educative process. Teachers College, Columbia University.
Martynets, L., Stepanchenko, N., Ustymenko-Kosorich, O., Yashchuk, S., Yelisieieva, I., Groshovenko, O., Torichnyi, O., Zharovska, O., Kademiya, M., Buchatska, S., Matsuk, L., Stoliarenko, O., Stoliarenko, O., & Zarichna, O. (2020). Developing business skills in high school students using project activities. Revista Românească pentru Educaţie Multidimensională, 12(4), 222–239. https://doi.org/10.18662/rrem/12.4

Тафінцева С. І.
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
(Хмельницький, Україна)
Мотозюк Л. М.
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
(Хмельницький, Україна)

ТЕХНОЛОГІЯ «АКВАРІУМ» У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПРАКТИКУМОМ»: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ

Сучасна парадигма вищої психологічної освіти вимагає переходу від репродуктивного засвоєння теоретичних знань до формування практико-орієнтованих компетенцій, що є критично важливим у межах підготовки майбутніх фахівців із консультування. Дисципліна «Психологічне консультування з практикумом» посідає центральне місце у професійному становленні бакалаврів психології, проте традиційні методи лекційного чи семінарського викладу часто виявляються недостатніми для опанування